WHC/2021/024

CYLCHLYTHYR IECHYD CYMRU

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Dyddiad Cyhoeddi: 8 Medi 2021

STATWS: GWEITHREDU

CATEGORI: POLISI

Teitl: Cyfraniad GIG Cymru tuag at Sector Cyhoeddus sero-net erbyn 2030: Cynllun Cyflawni Strategol ar gyfer Datgarboneiddio GIG Cymru

Dyddiad yr Adolygiad: Mawrth 2023

I'w weithredu gan:

Gadeiryddion Ymddiriedolaethau'r GIG a'r Byrddau Iechyd Lleol

Prif Weithredwyr Ymddiriedolaethau'r GIG a'r Byrddau Iechyd

Cadeiryddion Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru a'r Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys

Cyfarwyddwyr Cynllunio

Cyfarwyddwyr Iechyd y Cyhoedd

Cyfarwyddwyr Meddygol

Cyfarwyddwyr Nyrsio

Cyfarwyddwyr Therapïau a Gwyddor Iechyd

Cadeirydd Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC)

Cadeirydd Iechyd a Gofal Digidol Cymru

Er gwybodaeth:

Cyfarwyddwyr Cyllid

Cadeirydd y Pwyllgor Cydwasanaethau (Pwyllgor Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru)

Cyfarwyddwyr Llywodraethu Corfforaethol/Ysgrifenyddion Bwrdd Ymddiriedolaethau'r GIG a Chyfarwyddwyr Llywodraethu Corfforaethol y Byrddau Iechyd Lleol/Ysgrifenyddion Bwrdd AaGIC ac Iechyd a Gofal Digidol Cymru o ran Llywodraethu Corfforaethol/Ysgrifenyddion Bwrdd AaGIC ac Iechyd a Gofal Digidol Cymru

Ysgrifenyddion Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru, y Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys, a Phwyllgor Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru

Cyfarwyddwyr y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol

Angen gweithredu erbyn: Ar unwaith

Anfonwr: Maureen Potter, Tîm Newid yn yr Hinsawdd, y Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, maureen.potter@llyw.cymru

Enw(au) Cyswllt GIGC Llywodraeth Cymru :

- Rhaglen Genedlaethol Newid yn yr Hinsawdd a Datgarboneiddio ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol yng Nghymru
    - Lisa Wise, Dirprwy Gyfarwyddwr Newid yn yr Hinsawdd, y Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, Lisa.Wise@llyw.cymru
- Adeiladau (adeiladau newydd a'r rhai sy'n bodoli eisoes):
    - Maureen Potter, y Tîm Newid yn yr Hinsawdd, y Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, maureen.potter@llyw.cymru
- Trafnidiaeth:
    - Matthew Jenkins, y Tîm Newid yn yr Hinsawdd, y Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, Matthew.Jenkins@llyw.cymru
- Caffael:
    - Matthew Jenkins, y Tîm Newid yn yr Hinsawdd, y Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, Matthew.Jenkins@llyw.cymru
- Cynllunio'r Ystad a Defnyddio'r Tir:
    - Maureen Potter, y Tîm Newid yn yr Hinsawdd, y Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, maureen.potter@llyw.cymru
- Y Dull Gweithredu ar gyfer Gofal Iechyd (addysg, gofal iechyd a meddyginiaethau, a gwastraff):
    - Cathy Jackson, y Tîm Newid yn yr Hinsawdd, y Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, Cathy.Jackson001@llyw.cymru

Dogfennau amgaeedig: Un

1. Cyd-destun

Yn 2019, datganodd Llywodraeth Cymru bod Argyfwng Hinsawdd. Cefnogwyd y datganiad gan Aelodau'r Senedd, ac ers hynny gosodwyd uchelgais y dylai'r sector cyhoeddus fod yn sero-net erbyn 2030.

2. Ymateb i'r her

Y GIG yw'r sefydliad sector cyhoeddus mwyaf ei faint yng Nghymru, ac felly mae ganddo rôl bwysig i'w chwarae o ran cyfrannu tuag at gyflawni'r uchelgais hwn. Amcangyfrifwyd mai 1,001,378 tCO_2e oedd ôl troed carbon GIG Cymru yn 2018/19, ac mae hyn wedi llywio'r dull gweithredu a ddisgrifir yn Cynllun Cyflenwi Strategol Datgarboneiddio GIG Cymru a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2021.

Mae'r cynllun yn cynnwys 46 o ymrwymiadau i'w gweithredu erbyn 2025 ac mae'n fandad clir ac uchelgeisiol ar gyfer gweithredu ar draws GIG Cymru.

Nodir pum ffrwd weithgarwch yn y Cynllun Cyflawni Strategol. Dyma nhw:

- Adeiladau (adeiladau newydd a'r rhai sy'n bodoli eisoes)
- Trafnidiaeth
- Caffael
- Cynllunio'r ystâd a defnyddio'r tir
- Y dull gweithredu ar gyfer gofal iechyd (addysg, gofal iechyd a meddyginiaethau, a gwastraff)

3. Y camau nesaf

Dylai holl sefydliadau'r GIG wneud y canlynol:

- Rhaeadru Cynllun Cyflenwi Strategol Datgarboneiddio GIG Cymru ar draws eu sefydliad
- Datblygu Cynlluniau Gweithredu, a fydd yn sail i sut y bydd sefydliadau GIG Cymru yn gweithredu mentrau'r Cynllun Cyflawni. Bydd angen datblygu'r rhain bob dwy flynedd ac ymrwymo iddynt o fewn Cynlluniau Tymor Canolig Integredig

- Rhannu'r mentrau sy'n adlewyrchu'r arferion gorau ar gyfer lleihau carbon gydag arweinwyr polisi yn Llywodraeth Cymru.

Llywodraeth Cymru

- Mae Rhaglen Genedlaethol ynghyd â Bwrdd ar gyfer y Rhaglen Genedlaethol wedi cael eu sefydlu er mwyn darparu rôl arweinyddiaeth feirniadol, gan ddarparu goruchwyliaeth strategol ar draws yr agenda Newid yn yr Hinsawdd. Y nod yw sicrhau cyflawni yn erbyn y Cynllun Cyflawni Strategol, a sicrhau bod GIG Cymru yn gwireddu ei gyfraniad yn llawn yn erbyn yr uchelgais i weld sector cyhoeddus sero-net erbyn 2030.
- Mae gwaith yn mynd rhagddo i ddatblygu cynllun datgarboneiddio strategol tebyg ar gyfer Gofal Cymdeithasol.
- Mae gwneuthurwyr polisi hefyd yn ymchwilio i ddulliau o gryfhau ymrwymiadau'r GIG ymhellach ar draws gofal sylfaenol, a hefyd o ran cynllunio i ymaddasu er mwyn sicrhau bod systemau iechyd a gofal cymdeithasol yn barod i ymateb i heriau hinsawdd newidiol.

DIWEDD